

## **СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ГАЛУЗІ**

Лейба К.С., Деренська Я.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

ms.rompelshtilchen@mail.ru

Вступ. В усі часи здоров'я людини розглядалось як одна з найвищих цінностей, що становлять основу економічного та духовного розвитку держави. Темпи економічних, соціальних, технологічних, інформаційних і навіть кліматичних змін у всьому світі вимагають від людини швидшої адаптації до умов життя, що постійно змінюються.

В даний час фармація розвивається бурхливими темпами. З'являються все нові види лікарських засобів, здатних вирішувати найрізноманітніші завдання щодо здоров'я людини. Але виробництво лікарських засобів, як і будь-яке інше виробництво, пов'язане з низкою проблем. Взаємодія суспільства і природи все частіше призводять до погіршення екологічної ситуації. Як правило, це обумовлено тим, що представники бізнесу, націлені на отримання максимального прибутку, ігнорують екологічну ситуацію в регіоні розміщення свого виробництва. Конкуренція підприємців за оволодіння більшої частки ринку зумовлює необхідність підтримки високого рівня рентабельності виробництва, що досягається, у тому числі, і зниженням екологічних витрат.

Метою дослідження є обґрунтування основних напрямків інтегрування заходів з екологічної безпеки у загальну діяльність фармацевтичного підприємства з впровадження інвестиційних проектів. Методами дослідження є аналіз літературних джерел, синтез існуючих пропозицій щодо удосконалення екологічної безпеки фармацевтичного виробництва й елементів проектної діяльності в межах реалізації інвестиційних проектів.

Основний матеріал дослідження. Ефективна діяльність фармацевтичних підприємств в довгостроковій перспективі, забезпечення високих темпів їх розвитку і підвищення конкурентоспроможності можливі лише на базі НТП,

який на рівні підприємства реалізується у вигляді інвестиційних проектів. Згідно з міжнародною класифікацією, підприємства хіміко-фармацевтичної промисловості належать до групи екологічно небезпечних виробництв. Виробництво лікарських препаратів базується на багатостадійних процесах органічного або біологічного синтезу, пов'язаного із використанням різноманітних видів сировини, супроводжується забрудненням повітря органічними та неорганічними хімічними речовинами, шкідливими для навколишнього середовища й здоров'я людини. Інвестиційні проекти в фармацевтичній галузі насамперед пов'язані з випуском нової продукції або відомої продукції нової якості, впровадженням нового обладнання (технології) тощо. Реалізація проектів з впровадження нових видів лікарських засобів актуалізує питання поводження з фармацевтичними відходами.

Для позитивного вирішення проблеми безпечного поводження з фармацевтичними відходами вважаємо за доцільне у межах реалізації кожного інвестиційного проекту обов'язковим виконання таких заходів:

1. Доопрацювання існуючої і розробка нової нормативної документації та їх гармонізація з міжнародними вимогами; впровадження та дотримання правил належної виробничої практики (GMP).

2. Облаштування місць утворення і накопичення фармацевтичних відходів для їх подальшої утилізації.

3. Застосування найбільш екологічно безпечних та сприятливих у фінансовому відношенні методів знешкодження фармацевтичних відходів; впровадження вдосконалених технологій очистки та водопідготовки.

4. Зменшення та попередження забруднення довкілля фармпрепаратами (запобігання прямому скиду неочищених стічних вод у навколишнє середовище).

Висновки. Незважаючи на зростання витрат на реалізацію цих заходів і зниження економічної ефективності проектів, їх впровадження підвищить соціальну ефективність проектів, що в підсумку сприятиме успіху фармацевтичного підприємства з точки зору реалізації його місії.